

**Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет садівництва
Факультет менеджменту**

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

**«СТРАТЕГІЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ
ТУРИСТИЧНОЇ ТА ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ:
ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ТА ІННОВАЦІЇ
РОЗВИТКУ»**

**Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної інтернет-конференції
(31 жовтня 2016 р.)**

**Умань
Видавець «Сочінський М. М.»
2016**

УДК 640:338.48
ББК 65.44:65.433
С83

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету менеджменту
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 3 від 1 листопада 2016 р.)*

Рецензенти:

Пасека Станіслава Раймондівна, д.е.н., професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

Великочий Володимир Степанович, д.і.н., професор, директор Інституту туризму Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Відповідальний редактор: Транченко Л.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету садівництва.

Заступник відповідального редактора: Саковська О.М., к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету садівництва.

Члени редакційної колегії: Тимчук С.В., к.е.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Уманського національного університету садівництва.

Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної
С83 **індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку : матер.**
Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (31 жовтня 2016 р.) / відп. ред.
Л. В. Транченко. – Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2016. – 172 с.

ISBN 978-966-304-188-9

Видання містить матеріали доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку», що відбулася 31 жовтня 2016 р. в м. Умань. Розраховано на науковців, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, магістрантів, студентів, які займаються туризмом та готельно-ресторанною справою.

УДК 640:338.48
ББК 65.44:65.433

ISBN 978-966-304-188-9

© Уманський національний
університет садівництва, 2016

Меліх О.О.

д.е.н., професор кафедри туристичного бізнесу та рекреації

Одеської національної академії харчових технологій

ФАКТОРИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ

Більшість спеціалістів з економіки, географії, менеджменту стверджують, що Україна має потужний рекреаційний потенціал. На території нашої країни присутні різноманітні об'єкти туристичного інтересу. Проте, нажаль, Україна поки що не стала туристичним центром Європи, в результаті чого національна економіка недоотримає робочі місця, валютні ресурси та імідж привабливої та конкурентоспроможної зони відпочинку.

На нашу думку, ринок туристичних послуг розвивається стихійно, роблячи помилки, яких можна було б уникнути. Наприклад, приватна забудова заповідних, лісових та інших рекреаційних зон; розорювання долин штучних та природних водойм; неконтрольована вирубка лісів; забруднення промисловими відходами лісів, земель, водойм; нелегальний видобуток корисних копалин; втрата цінних музейних та паркових експонатів та багато ін.

Безумовно, світові тренди і тенденції торкаються і вітчизняних реалій. За даними Міжнародної ради із подорожей і туризму в названих видах послуг зайнято 284 млн. осіб, що забезпечує 9,8 % світового ВВП та 5,8 % доходів у структурі світового експорту, і ці показники демонструють стабільну тенденцію до зростання [1]. В Україні у 2015 р. прямий вклад вітчизняної туристичної галузі у ВВП становив лише 29 млрд. грн. (1,4 %). За прогнозами Міжнародної ради із подорожей і туризму при збереженні нинішнього статус-кво галузі туризму України, за 10 років (з 2016 по 2026 р.) вона зросте лише до 39,5 млрд грн., зберігши свою частку у ВВП на рівні 1,4 %.

Станом на кінець 2015 р. туристичному секторі української економіки було зайнято 214,5 тис. осіб, або 1,2 % від усіх зайнятих, що у 8 разів менше, ніж у середньому по світу. При цьому прогноз на 2026 рік 257 тис. осіб, або 1,3 % від усіх зайнятих.

У 2015 р. валютні надходження від продажу туристичних послуг склали 3,6 млрд грн. Це лише 3 % від загальних валютних надходжень, забезпечених експортом вітчизняних товарів і послуг. Прогноз на 2026 р. – 68,1 млрд грн. чи 5,1% від загальних надходжень.

Туристична галузь України в 2015р. отримала 5,4 млрд грн. інвестицій, або 2 % від загальних інвестицій в українську економіку. Прогноз на 2026 р. – 7,3 млрд грн., що становитиме усе ті ж 2 % від загальних інвестицій [2].

На жаль, аналогічна ситуація низько привабливої індустрії туризму є в країнах, які знаходяться в стані громадянського або міждержавного військового конфлікту [1].

Серед суттєвих факторів низького рівня розвитку вітчизняної туристичної галузі та переорієнтації українських громадян на закордонний відпочинок, в першу чергу, слід назвати завищені ціни та низьку якість вітчизняного туристичного продукту. Порівняння цін на проживання та харчування в

Україні, які є найбільш актуальними витратами туристів, вказують на їх невідповідність середнім доходам українських громадян у 2015 р. (табл. 1).

Таблиця 1.

Витрати туристів на проживання, харчування (за 1 добу) та середньомісячний дохід в Україні та деяких країнах ЄС, грн [3-6]

Показник	Болгарія	Греція	Іспанія	Хорватія	Румунія	Україна
Винаймання житла	231,9	119,2	207,2	233,1	136,2	300
Харчування	271,1	214,7	150,9	210,5	152,4	150
Середньомісячний дохід, на 1 особу	8264	17529	31110	12290	5397	2020

Для порівняння вибрано найбільш улюблені серед українців європейські країни із морськими курортами. В якості вітчизняного прикладу взято ціни популярного чорноморського курорту в с. Затока Одеської області (2015 р.), в якості житла беруться апартаменти з мінімальним набором побутових зручностей.

Відомо, що привабливість і конкурентоспроможність залежить від співвідношення якості і ціни, а саме – зниження цін при підвищенні якості підвищує конкурентний потенціал країни, регіону, бізнесу. Через відсутність якості інфраструктури, особливо через проблеми з якістю автомобільних доріг, через застарілість готельної бази, через незрілість державних інститутів (часті зміни підходів до управління туристичною сферою, незадовільний науковий супровід розвитку туризму) перевищення цін на туристичні послуги європейські безумовно нестратегічне. Томи ми констатуємо, що виокремлені проблеми виникли, в першу чергу, через відсутність туристичної державної та регіональних стратегій і концепцій розвитку, чітких критеріїв якості туристичних послуг, контролю за їх дотриманням тощо. З урахуванням процесів децентралізації, дерегуляції, які проходять в Україні, потрібна цілісна система управління, що відповідає сучасним і перспективним вимогам динамічного розвитку та реалізуються на різних рівнях – державному, регіональному, окремого бізнесу та підприємства.

Література

1. World Travel & Tourism Council [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.wttc.org/>
2. Turner R. Travel & Tourism: Economic impact 2016 Ukraine / R. Turner, E. Freiermuth [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.wttc.org>
3. Доходи та умови життя [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Національний банк України. API сторінка офіційного курсу гривні щодо іноземних валют та банківських металів [Електронний ресурс] / Державна служба статистики України. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
5. Average expenditure per night (from 2012 onwards) [Електронний ресурс] / Eurostat. - Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>
6. Mean and median income by age and sex - EU-SILC survey [Електронний

ресурс] / Eurostat. - Режим доступа: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu>

Клименко Л.В., Халахур Ю.Л. Формування структури управління в підприємствах туристичного бізнесу.....	51
Коваленко Л.Г. Організаційно-економічні аспекти формування кластера туристично-рекреаційних послуг.....	53
Коваленко О.С. Потенціал органічного садівництва для розвитку сільського зеленого туризму.....	54
Кожухівська Р.Б. Використання специфіки маркетинг у сфері готельно-ресторанного бізнесу та туризму.....	56
Комарова К.С., Буймистру Є.А. Сертифікація надання якості ресторанних послуг.....	58
Комарова К.С., Буймистру Є.А. Сомельє – нова професія у ресторанному бізнесі.....	60
Кулібаба В.П. Мотивація персоналу закладів готельно-ресторанного господарства.....	62
Кустріч Л.О. Роль професійних комунікацій в ефективному управлінні туристичною діяльністю.....	64
Лопатюк Р.І. Розвиток туристичної діяльності в аграрній сфері України....	66
Малюга Л.М. Конкурентні переваги підприємств готельного господарства.....	68
Марін Б.М. Інформаційні технології визначення оптимальних рівнів цін на готельні номери.....	70
Меліх О.О. Фактори конкурентоспроможності вітчизняної туристичної індустрії.....	73
Мельник Н.М. Світові культурно-мистецькі туристичні ресурси Німеччини.....	75
Мельник І.М., Філь М.І., Коропецька Т.О. Сучасний підхід гастрономічного туризму у Франції.....	76
Михайлова Н.В., Свирбиус І.В. Переваги сільського зеленого туризму в Україні.....	78
Михайлова Н.В., Свирбиус І.В., Гетьманець М.С. Інноваційні технології у сучасному туристичному та готельно-ресторанному бізнесі.....	80
Нагернюк Д.В. Розвиток туристичної індустрії як інструмент економічного розвитку України.....	81
Непочатенко В.О. Конкурентоспроможність як фактор підвищення ефективності функціонування готельних підприємств.....	83
Нестерова К.С. Система забезпечення інтересів споживачів послуг морського туризму в Україні.....	85
Нещадим Л.М. Розвиток зеленого туризму Черкаського регіону.....	87
Новак І.М., Роєнко О.А. Дослідження технології гостинності у зеленому туризмі.....	89
Олейник В.Д. Проблемы обслуживания бизнес-путешественников в Украине.....	91
Олійниченко І.В. Потенційні можливості підвищення конкурентоспроможності готельно-ресторанної індустрії.....	94